

TOELICHTINGEN OP DE REGELINGEN VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUW- EN VISSERIJBELEID IN HET BOEKJAAR 2006

Deze toelichtingen op de regelingen zijn geschreven als toelichtingen bij de openbaarmaking van de subsidiegegevens die zijn uitbetaald in het EU-boekjaar 2006 (16 oktober 2005 – 15 oktober 2006).

GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

Het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) van de Europese Unie kent twee pijlers:

1. markt-, prijs- en inkomensbeleid en
2. plattelandsontwikkeling.

Pijler 1: Markt-, prijs- en inkomensbeleid.

Deze pijler kent twee onderdelen:

1. *Directe inkomstenstoelagen (voor landbouwers).*

De inkomstenstoelagen zijn ingesteld als een compensatie voor lagere prijzen. Het GLB is in de afgelopen jaren aanzienlijk hervormd. Naast regelingen ter beperking van de productie (zoals melkquota) werd een vermindering van prijsondersteunende maatregelen doorgevoerd om de productie beter op de marktvraag af te stemmen (minder overschotten). Dit gebeurde voor belangrijke producten zoals graan, rundvlees (1993) en melk (2003) en dit jaar voor suiker. Deze inkomstenstoelagen zijn een gedeeltelijke vergoeding voor de lagere marktprijzen. De hoogte van de vergoeding is ongeveer 60 procent van de prijsdaling, dat geldt voor alle genoemde producten. Het directe effect van deze prijsdalingen is namelijk een daling van het inkomen van de bedrijven.

2. *Marktmaatregelen (voor handel en verwerkers).*

Er wordt steeds minder een beroep gedaan op marktmaatregelen. Voorbeelden van marktmaatregelen:

- *Marktmaatregel: interventieaankopen*

Voor een aantal agrarische producten wordt, in het geval de marktprijs onder een van tevoren bepaalde minimumprijs zakt, door de overheid geïntervenieerd. Dit kan bijvoorbeeld door het aankopen (openbare opslag) van b.v. boter, magere melkpoeder of rundvlees, maar ook door het verlenen van een vergoeding aan een bedrijf voor het voor eigen rekening en risico tijdelijk opslaan van het product (particuliere opslag) van b.v. boter of vlees. Daarnaast kan steun worden verleend als aan bepaalde producten een voorgeschreven bestemming wordt gegeven (b.v. verwerking van boter in bakkerijproducten). De steun gaat niet rechtstreeks naar agrariërs maar naar de handel of de productie- en verwerkingsindustrie. De genoemde minimumprijzen (interventieprijzen) en steunbedragen worden steeds lager vastgesteld, waardoor de deelname aan de regelingen afneemt.

- *Betekenis van de bedragen van de interventieregelingen.*

De bedragen van de interventieregelingen zijn een indirecte vorm van subsidie aan de producenten. Wanneer de marktprijs van betreffende producten onder een vooraf bepaalde grens zakt, koopt de overheid deze producten voor een bepaalde minimumprijs (openbare opslag). Deze minimumprijs ligt in dit geval boven de marktprijs. De bedragen betreffen het geld dat door de overheid is betaald voor het aankopen van de producten of is ontvangen voor het verkopen ervan. Het aankoop dan wel verkoopbedrag betreft geen subsidie. De daadwerkelijke steun wordt gevormd door het verschil tussen de marktprijs en de door de overheid betaalde prijs (bij aankoop door de overheid) of het verschil tussen de marktprijs en de aan de overheid betaalde prijs (bij verkoop door de overheid). Deze steun is echter niet uit de gegevensbestanden af te leiden.

Overigens zijn in de periode 16 oktober 2004 t/m 15 oktober 2005 geen betalingen verricht in het kader van openbare opslag.

- *Marktmaatregel: productierestituties en verwerkingssteun.*

Er wordt steun gegeven aan de verwerking van de producten om op die manier overschotten te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de steun voor de verwerking van granen en aardappelen tot zetmeel en –derivaten. Voor zetmeelaardappelen is er bijvoorbeeld een minimum uitbetalingsprijs aan de landbouwer. De zetmeelproducent krijgt van de EU een zogenaamde evenwichtspremie om het verschil bij te passen tussen de marktprijs en de uitbetalingsprijs. Deze vorm van steun is dus een compensatie voor het gebruik van duurere (uit de EU afkomstige) grondstoffen versus goedkopere importen uit andere landen. Ook voor het gebruik van magere melkpoeder in mengvoeders bestaan vergelijkbare regelingen.

- *Marktmaatregel: exportrestituties.*

Exportrestituties maken de uitvoer van landbouwproducten (bijvoorbeeld graan) buiten de Europese Unie mogelijk door het verschil tussen de EU marktprijs en de wereldmarktprijs te compenseren. Exportsubsidies gelden echter als sterk handelsversturend. Daarom heeft de EU in het kader van de onderhandelingen in de laatste WTO aangegeven bereid te zijn alle exportsubsidies af te schaffen. Voorwaarde is wel dat de handelspartners van de EU gelijke concessies doen op het gebied van exportkredieten en exportmonopolies, vormen van exportsteun die eveneens handelsversturend werken. Overigens heeft de EU haar budget voor exportsteun al aanzienlijk beperkt.

- *Marktmaatregel: overige restituties*

Restituties voor niet in bijlage 1 van het EG-Verdrag genoemde producten (verwerkte landbouwproducten): dit zijn restituties voor de uitvoer van granen in de vorm van een aantal alcoholhoudende dranken, en voor de financiering van de restituties die worden verleend voor goederen die door verwerking van bijvoorbeeld zuivel, granen of rijst zijn verkregen.

Pijler 2: Plattelandsontwikkeling.

In de EU-Agenda 2000 voor de landbouw staat dat er meer aandacht en geld moet komen voor de ontwikkeling van landbouwbedrijven en het platteland. Daarmee kreeg het EU-landbouwbeleid een 'tweede pijler'. Om deze pijler (financieel) te versterken moet vanaf het jaar 2005 jaarlijks een percentage worden afgeroomd van de directe inkomensstoeslagen uit de eerste pijler. Dit afnemen wordt ook wel modulatie genoemd. Achtereenvolgens gaat het in 2005 om 3% modulatie, om 4% in 2006 en vanaf 2007 om 5%.

De maatregelen voor plattelandsontwikkeling zijn ondergebracht in de Kaderverordening Plattelandsontwikkeling die geldig is van 2000 tot en met 2006. De maatregelen staan in het plattelandsontwikkelingsprogramma (POP). Dit POP richt zich op innovatie, diversificatie van landbouwactiviteiten, bevordering van natuurbehoud, verbetering van het waterbeheer en ontwikkeling van voorzieningen ten behoeve van de plattelandsgemeenschappen en van toerisme en recreatie. Voor de periode 2007 tot en met 2013 is in september 2005 een nieuwe Kaderverordening vastgesteld. Aan de uitwerking van het Nederlandse programma daarvan wordt nog gewerkt.

Het POP is gezamenlijk opgesteld door de ministeries (LNV, VROM, V&W) en de provincies. De gesubsidieerde projecten en activiteiten zijn gebaseerd op de hierna – per POP-onderdeel (POPletter) – in onderdeel 1 rijksregelingen. Op grond van een aantal van deze regelingen worden echter ook projecten of activiteiten gesubsidieerd zonder Europese cofinanciering: deze projecten of activiteiten zijn niet in de tabellen opgenomen.

Het provinciale deel van het POP wordt uitgevoerd op grond van de Regeling subsidie plattelandsontwikkelingsprogramma provincies. Onderdeel II somt – geclusterd onder de verschillende POP-onderdelen (POP-letters) - projecten en activiteiten op die op grond van deze regeling (dus met provinciale middelen) worden gesubsidieerd.

Voor wat betreft het POP is er sprake van co-financiering. Dit betekent dat een deel van de POPsubsidie nationaal geld is en een deel Europees geld. De EU-bijdrage verschilt per POP-

maatregel (POP-letter); voor de meeste maatregelen is deze 25 of 50%. In de lijst staan alleen EU-bijdragen.

Organisatie van de betalingen

Betalingen in het kader van de eerste pijler van het GLB vinden langs twee wegen plaats:

1. De productschappen, zoals het Hoofdproductschap Akkerbouw, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren, het Productschap Zuivel en het Productschap Tuinbouw; en het
2. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit/Dienst Regelingen (DR).

De regelingen in het kader van de tweede pijler, plattelandsontwikkeling, worden door DR en door Dienst Landelijk Gebied (DLG) van het ministerie van LNV uitgevoerd.

Verklaringen per regeling

Hieronder volgt het overzicht van de regelingen met een korte toelichting.

Markt-, prijs- en inkomensbeleid

1. Directe inkomensvoetlagen

De inkomensvoetlagen zijn grofweg in twee groepen in te delen:

1.1 Oppervlaktesteun voor bepaalde akkerbouwgewassen. Hierbij wordt een premie per hectare voor bepaalde gewassen verstrekt:

Aanvraag oppervlakte

Subsidie voor eiwithoudende gewassen, maïs, overige granen, lijnzaad, oliehoudende zaden en (vrijwillige) braak. De steunregeling is in 1992 ingesteld als een van de maatregelen om tot een beter marktevenwicht te komen, samen met de introductie van verplichte braaklegging en verlaging van de garantieprijs voor granen. De steunregeling is een gedeeltelijke compensatie voor de verlaging van de garantieprijs voor granen.

Eiwitbonus

Steun voor laat geoogste eiwithoudende gewassen zoals peulvruchten en luzerne.

Energiegewassen

De steun voor gewassen die hoofdzakelijk voor de productie van energie worden geteeld (zoals koolzaad en maïs).

Gedroogde voedergewassen, overgangsregeling

Overgangsregeling voor één jaar in verband met uitstel door Nederland van de regeling GLB-inkomensvoet voor voedergewassen.

Noten

Steun voor noten producerende landbouwers (o.a. hazelnoten walnoten).

1.2 Dierpremies (premie per dier):

Mannelijke runderen

Doel van de regeling is stierenmesters een compensatie te geven, in de vorm van een premie voor het houden van stieren en ossen, voor gedaalde rundvleesmarktprijzen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn.

Ooienpremie

Doel van de regeling is de houders van vlees- en melkschappen een inkomensondersteuning (premie) te geven als tegemoetkoming van ongunstige marktomstandigheden. De regeling bestaat sinds 1980 en is vanaf 1993 gebonden aan een quotumsysteem van premierechten.

Zoogkoeienpremie

Zoogkoeien worden gehouden voor de productie van kalveren voor de rundvleesveehouderij. Doel van de regeling is zoogkoeihouders een compensatie te geven, in

de vorm van een jaarlijkse premie per gehouden zoogkoe, voor gedaalde rundvleesmarktprijzen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn.

Slachtpremie volwassen runderen

Doel van de regeling is de producenten van slachtrundvee een compensatie te geven, in de vorm van een premie bij de slacht van runderen ouder dan 8 maanden, voor gedaalde prijzen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn.

Slachtpremie in de sector rundvlees, kalveren

Slachtpremies voor kalveren.

Extensiveringsbedrag

Deze speciale steun is gerelateerd aan zoogkoeienpremie en premie voor mannelijke runderen, en geldt voor bedrijven die een extensieve veebezetting hebben (minder rundvee in de stal dan mogelijk).

Dierpremies, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

Runderpremies, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

1.3 overige inkomenssteun

Betalingen voor producenten van zetmeelaardappelen

Steun voor telers en verwerkers van zetmeelaardappelen en van de productierestituties.

Melkpremie

Directe inkomstenstoeslag als compensatie voor prijsverlaging van zuivelproducten.

Productiesteun voor zaaizaad

Productiesteun voor het maken van zaaizaad.

Extra steun

Betreft uitbetaling van eerder ingehouden bedrag inkomenssteun (modulatie).

2. Marktmaatregelen

BABO: Steun voor boter en boterconcentraat banketbakkerswerk

Steun wordt betaald aan bedrijven die boter, room of boterconcentraat onder bepaalde voorwaarden (laten) verwerken in banketbakkersproducten of ijs.

POBR: Particuliere opslag boter of room

Een vergoeding wordt betaald aan contractanten die tijdelijk boter of room voor eigen rekening en risico opslaan in vrieshuizen. De vergoeding is afhankelijk van de opslagduur.

SOBO: Steun voor aankoop boter door instellingen en gemeenschappen zonder winstoogmerk

Aan de leverancier die boter heeft geleverd aan instellingen en gemeenschappen zonder winstoogmerk (o.a. ziekenhuizen, verzorgingscentra) wordt subsidie verstrekt.

Actiefondsen van de telersverenigingen

Steun voor activiteiten van telersverenigingen voor bijvoorbeeld de kwaliteitsbevordering, verbetering van de milieuvriendelijke teelt en vergroting van de afzet van producten.

Compensatie voor het uit de markt nemen en aankopen van producten

De kosten van 'doordraai' van producten van tuinbouwers.

Extra heffing van de melkproducenten

De heffing voor het overschrijden van het melkquotum (“superheffing”).

Gedroogde voedergewassen

Steun voor drogerijen voor het afleveren van gedroogde voedergewassen, zoals gras, luzerne en wikke.

Interventie voor zetmeel

Steun voor producenten die zetmeel dat vervaardigd is uit maïs, tarwe of aardappelen gebruiken voor de vervaardiging van bijvoorbeeld papier en lijm.

Restituties voor eieren

Steun voor export van eieren.

Restituties voor levende runderen

Steun voor de export van levende runderen. De restituties voor slachtvee zijn tegen het eind van het jaar 2005 afgeschaft en uitsluitend voor fokvee nog gehandhaafd.

Restituties voor melk en zuivelproducten

Steun voor de export van melk en andere zuivelproducten.

Restituties voor niet in bijlage 1 genoemde producten

Restituties voor goederen die worden verkregen door verwerking van:

- granen en rijst;
- eieren;
- melk en boter;
- suiker en isoglucose.

Restituties voor rundvlees

Steun voor de export van rundvlees.

Restituties voor slachtpluimvee

Steun voor de export van slachtpluimvee.

Restituties voor varkensvlees

Steun voor de export van varkensvlees.

Schoolmelk

Subsidie voor verlaging van de melkprijs voor leerlingen op scholen.

Steun voor de afzet van ondermelk

Steun voor ondermelk (restproduct van melk, bijvoorbeeld na de bereiding van boter) die voor de productie van caseïne (kaaseiwit) wordt gebruikt.

Steun voor vezelvlas en -hennep

De steun voor de verwerking van lange en korte vlasvezels en hennepvezels.

Uitvoerrestituties voor granen

Steun voor de export van granen.

Uitvoerrestituties voor groenten en fruit

Steun voor de export van groenten en fruit.

Uitvoerrestituties voor suiker en isoglucose

Steun voor de export van suiker en isoglucose inclusief voor suiker die aan verwerkte groenten en fruit wordt toegevoegd.

Productierestituties voor in de chemische industrie gebruikte suiker

De restituties voor het gebruik van suiker in de chemische industrie.

3. Overige maatregelen

Honing

De Honingregeling heeft tot doel de productie en afzet van producten van de bijenteelt te verbeteren.

Promo

Subsidie voor de promotie van landbouwproducten binnen en buiten de EU.

Voedselhulp

Eventuele uitgaven voor voedselhulp, en met name voor geleverde granen, rijst, suiker en melkproducten.

Set Aside (Regeling EG-steunverlening akkerbouwgewassen)

Steun voor de braaklegging van landbouwgrond.

SJA: Subsidieregeling jonge agrariërs

Subsidie voor jonge boeren voor investeringen die zij doen in de eerste drie jaar nadat zij een bedrijf zijn gestart of hebben overgenomen.

Correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

Plattelandontwikkelingsprogramma

1. Regelingen van de Rijksoverheid

RSG: Regeling structuurverbetering glastuinbouw

Subsidie voor herstructureringsplannen en herstructurering van bestaande glastuinbouwkavels.

SAN: Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer - probleemgebieden (e)

Subsidie voor het handhaven van de natuurlijke handicaps, zoals in het landschap.

SAN: Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer - probleemgebieden (f)

Subsidie voor beheer en inrichting van landbouwgrond voor het behoud van en de ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden.

SAN, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

RSBP: Regeling stimulering biologische productiemethode

Subsidie ter tegemoetkoming in gederfde inkomsten die bij omschakeling van de reguliere naar de biologische landbouw ontstaan, of ter tegemoetkoming in gederfde inkomsten als gevolg van een aangegane verbintenis om gedurende vijf jaar de biologische productiemethode voort te zetten.

SSBP: Subsidieregeling stimulering biologische productie

Landbouwers kunnen subsidie krijgen voor de certificeringskosten met betrekking tot het Eko-keurmerk. Dit certificaat is nodig om producten onder de noemer "biologisch" te mogen verkopen. Deze subsidie wordt gedurende vijf jaar gegeven.

SN: Subsidieregeling Natuurbeheer - bebossing van landbouwgronden (h)

Subsidie voor aanplantkosten van bos op landbouwgrond.

Landinrichting bosaanleg

Subsidie voor het omzetten van landbouwgronden in bosgronden, veelal voor recreatiedoeleinden.

SBL: Stimulering bebossing op landbouwgronden

Subsidie voor bosaanleg op landbouwgronden en compensatie van inkomensverlies als gevolg van bosaanleg op landbouwgronden.

Regeling bedrijfshervestiging en –beëindiging

Subsidie voor landbouwbedrijven die stoppen of worden verplaatst. Doel is natuur, recreatie of landschap al dan niet in combinatie met de verbetering van de ruimtelijke structuur van de landbouw. De bedrijven moeten in toeslaggebieden liggen.

Landinrichting inrichting recreatiegebieden

Subsidie t.b.v. inrichting en realisatie van recreatiegebieden.

Regeling particuliere terreinbeherende natuurbeschermings organisaties (PNB)

Subsidie aan terreinbeherende organisaties als bijdrage in kosten voor verwerving van terreinen die vanuit oogpunt van natuur of landschapsbescherming, bescherming van cultuurhistorische waarden of natuurontwikkeling, waardevol zijn.

Landinrichting inrichting reservaten en natuurontwikkelingsgebieden

Subsidie als bijdrage voor beplanting, grondverzet, aanpassen van waterbeheersing, afgravingen of drainage in het kader van de inrichting van reservaten en natuurontwikkelingsgebieden.

SN: Subsidieregeling natuurbeheer, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

Grondverwerving Staat

Gesubsidieerde aankoop van landbouwgrond, voor de realisatie van de doelstellingen voor natuur en landschap en voor herverkaveling.

Landinrichting kavelaanvaarding

Subsidie aan landbouwers als bijdrage in de kosten voor de aanleg of verbetering van boerderijtoegangswegen en voor de werken die worden uitgevoerd om toegedeelde kavels vergelijkbaar te maken met de ingebrachte kavels (kavelaanvaardingswerken).

Subsidieregeling gebiedsgericht beleid, onderdeel diversificatie

Subsidie voor activiteiten gericht op verbreding van de inkomensvorming op landbouwbedrijven.

Subsidieregeling gebiedsgericht beleid, onderdeel waterbeheer

Subsidie voor activiteiten in plangebieden en reconstructiegebieden die tot doel hebben het herstel van watersystemen met het oog op behoud, herstel of ontwikkeling van de natuur, de cultuurhistorie, het landschap en de landbouw.

Landinrichting waterbeheersing

Subsidie voor werken van waterschappen en provincies voor wateraanvoer en waterafvoer voorzover de werken samenhangen met andere inrichtingswerken ten behoeve van natuur.

Landinrichting ontsluiting

Subsidie voor aanleg of verbetering van wegen van lokaal belang.

SN: Subsidieregeling Natuurbeheer - milieubehoud (t)

Subsidie voor de inrichting van landschapselementen (bijvoorbeeld houtwallen, poelen, bomenrijen etc.).

Subsidieregeling gebiedsgericht beleid, onderdeel milieubehoud

Subsidie voor activiteiten in plangebieden en reconstructiegebieden die tot doel hebben de milieubelasting te verminderen en de verstoring terug te dringen.

Landinrichting milieumaatregelen

Subsidie voor voorzieningen in het kader van inrichtingsprojecten die leiden tot verbetering van het milieu; betreft kleine(re) voorzieningen die in het inrichtingsproject worden

meegenomen, zoals opheffen van riooloverstorten of sanering van kleinschalige vervuilde bodems.

Demo: Subsidieregeling demonstratie- en bewustmakingsprojecten duurzame landbouw

Subsidie voor demonstratie- en bewustmakingsprojecten ter bevordering van de concurrentiekracht van de land- en bosbouw en van productiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en natuurbeheer.

Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling

De Regeling Beheersovereenkomsten en Natuurontwikkeling (hierna: RBON) is in 1999 beëindigd. De RBON is echter nog wel van toepassing op lopende overeenkomsten en regelt beheersvergoedingen voor beheerspakketten op grond van productiederving, arbeidsaanspraken en wijziging exploitatieaanspraken. Dit ter bevordering van de toepassing van landbouwproductiemethoden die voldoen aan de eisen op het gebied van milieubescherming en instandhouding van natuur en landschap en het handhaven van de landbouw in probleemgebieden.

2. Provinciaal programma

Provinciaal programma A: Investerings in landbouwbedrijven

Verlaging productiekosten, verbetering en omschakeling van productie, verhoging van kwaliteit, instandhouding en verbetering van milieu, hygiëne en dierenwelzijn, bevordering van diversificatie van landbouwactiviteiten.

Provinciaal programma C: Cursussen

Beroepsopleiding van landbouwers en andere personen betrokken bij landbouw- en bosbouwactiviteiten.

Provinciaal programma G: Verbetering van de verwerking en afzet van landbouwproducten

Investerings voor verbetering van de verwerking en afzet van landbouwproducten.

Provinciaal programma letter I: Overige bosbouwmaatregelen

Bebossing van gronden en investeringen in bossen gericht op verhoging van de economische, ecologische of maatschappelijke waarde, bevordering van nieuwe afzet- en gebruiksmogelijkheden voor bosbouwproducten (alleen voor particulieren en gemeenten).

Provinciaal programma letter K: Herverkaveling

Kosten inhuur personeel en materialen voor opstellen, organiseren en uitvoeren van inrichtingsplannen.

Provinciaal programma letter M: Afzet van kwaliteitslandbouwproducten

Bijdrage aan het stimuleren van (bedrijfs-) investeringen voor verbetering van de verwerking en afzet c.q. het vergoten van de afzetmogelijkheden van kwaliteitslandbouwproducten.

Provinciaal programma letter N: Dienstverlenende instanties basiszorg

Bijdrage aan het ondersteunen van instanties, organisaties en samenwerkingsverbanden die basiszorg aanbieden voor de plattelandseconomie en -bevolking ter versterking van sociale cohesie en leefbaarheid en ter stimulering van de sociaal economische structuur.

Provinciaal programma letter O: Dorpsvernieuwing, landelijk erfgoed

Bijdrage aan herstel van cultuurhistorische objecten in het landelijk gebied, en/of aan de herinrichting van kleine kernen, bijvoorbeeld het ontwerpen en het herstellen van dorpspleintjes, kleine haventjes, oude kerkpaden, e.d.

Provinciaal programma letter P: Diversificatie van de bedrijvigheid in de landbouw

Bijdrage aan eenmalige organisatiekosten, kosten van activiteiten van samenwerkingsverbanden en investeringen voor het aanbrengen van verscheidenheid op landbouwbedrijven en de kosten voor het opstellen van ondernemersplannen.

Provinciaal programma letter Q: Waterbeheer in de landbouw

Bijdrage aan diverse activiteiten rond waterconservering, tegengaan van hoogwater en overstromingen in landbouwgebieden, aanleg retentiebekkens en calamiteitenberging, beheer watergangen en aanleg natuurvriendelijke oevers, saneren verontreinigde waterbodems, aanleg riolering en rioolvervangende systemen, aanpassing van het rioolsysteem.

Provinciaal programma letter R: Ontwikkeling en verbetering van landbouwinfrastructuur

Opheffen van bereikbaarheidsknelpunten die het gevolg zijn van de grotere voertuigen ten behoeve van de landbouw, dan wel om verkeersonveiligheid veroorzaakt door landbouwverkeer.

Provinciaal programma letter S: Bevordering toeristische ambachtelijke activiteiten

Bijdrage aan bevordering van de kwaliteit van de recreatie in het landelijk gebied, aan de realisatie van routenetwerken, en ondersteuning door andere toeristische activiteiten.

Provinciaal programma letter T: Milieubehoud, land- & bosbouw en landschapsbeheer

Subsidie voor milieubehoud in samenhang met land- en bosbouw en landschapsbeheer, en met verbetering van het welzijn van dieren.

Provinciaal programma, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

GEMEENSCHAPPELIJK VISSERIJBELEID**FIOV-regeling: Financieringsinstrument voor de oriëntatie van de visserij**

Deze verordening stelt een kader vast voor structurele acties in de visserijsector. Het FIOV is gebruikt voor subsidie aan vissers voor:

- vermindering van de visserijcapaciteit van de Nederlandse vloot;
- het beëindigen van hun beroep in de zeevisserij als gevolg van sanering van het vaartuig waarop de visser werkzaam was;
- de stimulering van de kweek van vis en schelpdieren.

Tevens is subsidie verleend voor technische bijstand aan de uitvoerder van de voornoemde FIOV-regelingen ten behoeve van de optimalisatie en implementatie van het FIOV-programma.

IVIS: Interventieregeling vis

Wanneer erkende producentenorganisaties geen koper kunnen vinden voor de door haar leden aangevoerde vis tegen een vooraf vastgestelde minimumprijs, kunnen de producentenorganisaties een subsidie krijgen voor het uit de markt nemen van deze vis.

FCW: Financiële compensatie werkprogramma's

Compensatie voor producentenorganisaties in de visserijsector voor het opstellen en uitvoeren van een jaarlijks werkprogramma.